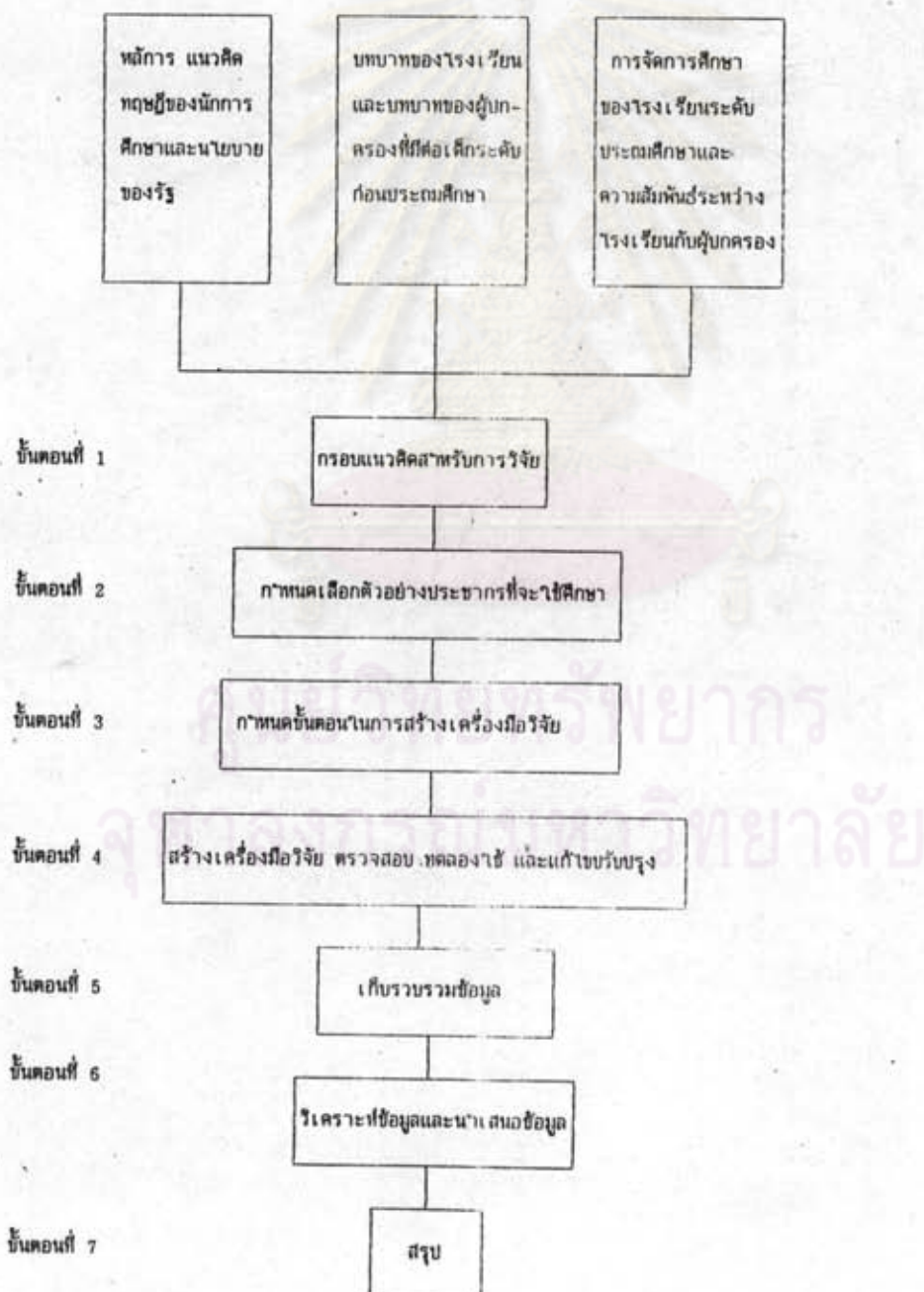

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย เรื่องความสอดคล้องระหว่างความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อโรงเรียนและสภาพที่เป็นจริงของโรงเรียนอนุบาล เอกชนในจังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยออกเป็นขั้นตอนตามแผนภูมิดังนี้

รายละเอียดในการดำเนินงานทั้ง 7 ขั้นตอนมีดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษากรอบแนวความคิดสำหรับการวิจัยเชิงหลักการ แนวคิด ทฤษฎี ของนักการศึกษา นโยบายของรัฐ บทบาทของโรงเรียน และบทบาทของผู้ปกครองที่มีต่อเด็กระดับก่อน ประถมศึกษา จากตำรา เอกสาร บทความ รวมทั้งเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ของโรงเรียนระดับก่อนประถมศึกษา ในด้านการเรียนการสอน บุคลากรภายในโรงเรียน อาคาร สถานที่ อุปกรณ์และสื่อ รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

ขั้นตอนที่ 2 การเลือกตัวอย่างประชากรที่จะใช้ศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ผู้ปกครองของนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับก่อนประถม ศึกษา ครูที่สอนอยู่ในระดับก่อนประถมศึกษาและครูใหญ่ของโรงเรียนอนุบาลเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2533 จำนวน 65 โรงเรียน รวมนักเรียนจำนวน 12,147 คน ได้ผู้ปกครองของนักเรียน จำนวน 12,147 คน ครูจำนวน 479 คน และครูใหญ่จำนวน 65 คน (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด เชียงใหม่, 2533)

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างประชากรแต่ละกลุ่มดังกล่าวข้างต้น โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน (Taro Yamane ย่าง ในประคอง กรรณสูต, 2530) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้กลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองของ นักเรียนจำนวน 387 คน ครูจำนวน 197 คนเพื่อให้การวิจัยครั้งนี้มีความเชื่อมั่นมากขึ้น ผู้วิจัยได้ เพิ่มขนาดของกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองจากจำนวน 387 คนเป็น 400 คนและกลุ่มตัวอย่างครูจากจ่า นวน 197 คนเป็น 200 คน ส่วนครูใหญ่และโรงเรียนผู้วิจัยศึกษาจากประชากรทั้งหมด

2. เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างและประชากรจากแต่ละกลุ่มเป็นสัดส่วน โดยตรงกับขนาดของ กลุ่ม (Proportional Stratified Sample) และขนาดของประชากรจำแนกตามขนาด ของโรงเรียนที่ปรับปรุง จากเกณฑ์ขนาดของโรงเรียนเอกชนที่เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เพื่อให้ได้เหมาะสมกับสภาพของจังหวัดเชียงใหม่ แบ่งออกเป็น

โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนระดับก่อนประถมศึกษาต่ำกว่า 120 คน มีจำนวน 31 โรงเรียน

โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนระดับก่อนประถมศึกษาตั้งแต่ 121 - 250 คน มีจำนวน 18 โรงเรียน

โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนระดับก่อนประถมศึกษาตั้งแต่ 251 คน ขึ้นไป มีจำนวน 16 โรงเรียน

ได้โรงเรียนเอกชนที่เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษา ในจังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามขนาด ดังนี้ โรงเรียนขนาดเล็ก 31 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง 18 โรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่ 16 โรงเรียน รวมทั้งหมดจำนวน 65 โรงเรียน

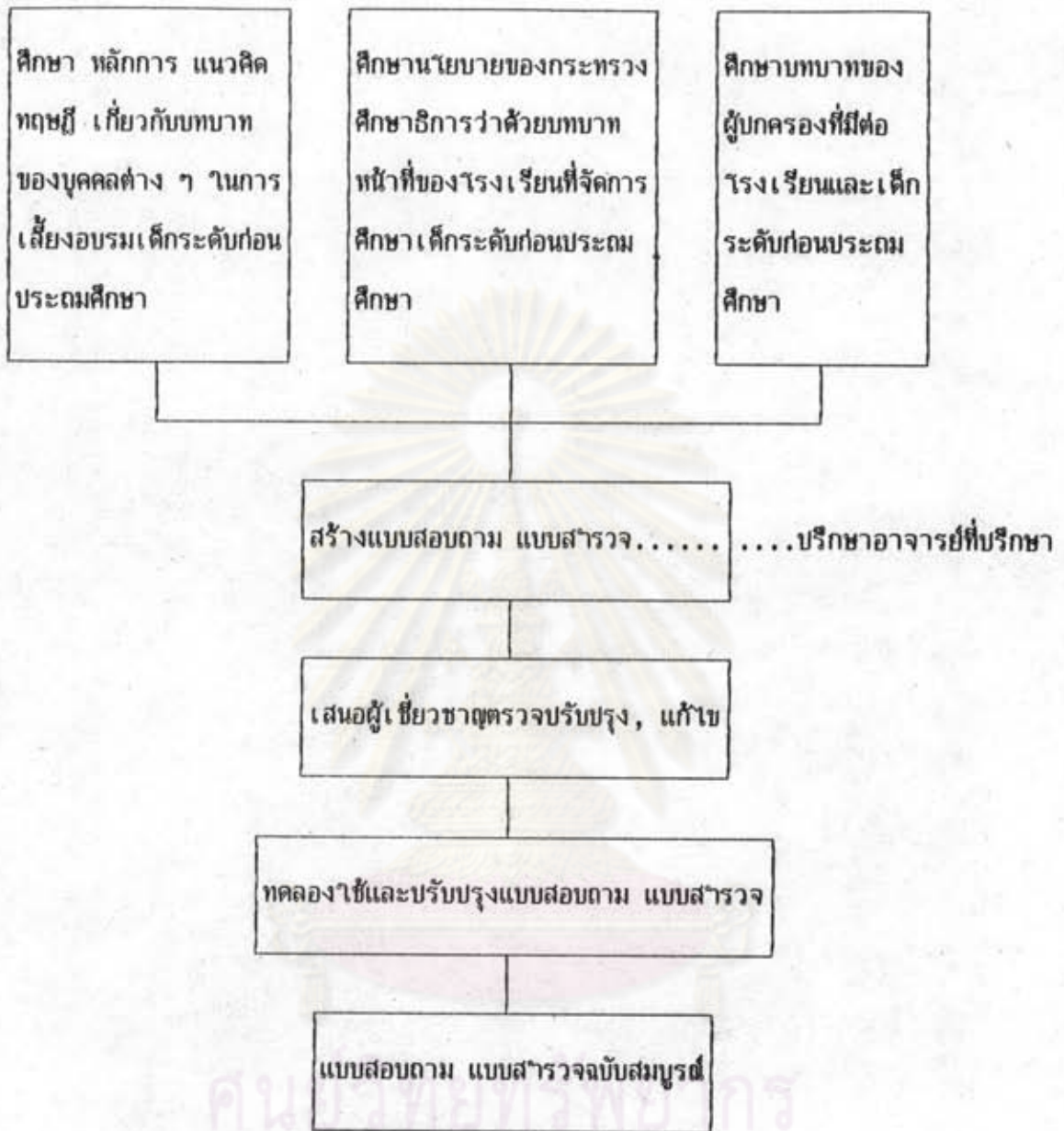
3. กลุ่มตัวอย่าง ผู้ปกครองและครูใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับฉลากโดยครูใหญ่จะเป็นผู้จับฉลากตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยกำหนดสัดส่วนไว้ กลุ่มประชากรครูใหญ่และโรงเรียนศึกษาจากประชากรทั้งหมด ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนประชากรและสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ขนาดของโรงเรียน และจำนวนโรงเรียน		ผู้ปกครองนักเรียน		ครูผู้สอน		ครูใหญ่และโรงเรียน
		ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร
เล็ก	31	2,523	83	123	51	31
กลาง	18	3,106	103	142	60	18
ใหญ่	16	6,518	214	214	89	16
รวม	65	12,147	400	479	200	65

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดขั้นตอนในการสร้างเครื่องทอริจดังนี้

ศูนย์วิจัยและพัฒนา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขั้นตอนที่ 4 สร้างเครื่องมือวิจัย ตรวจสอบ และแก้ไขปรับปรุง

ก. การสร้างเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยมีหลักเกณฑ์ในการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

1. เครื่องมือวิจัยต้องครอบคลุมเนื้อหา และวัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. การเรียงลำดับของคำถาม พยายามให้เกี่ยวเนื่องตามลำดับชั้นความสำคัญ
3. ศึกษาการสร้างเครื่องมือวิจัยจากหนังสือ งานวิจัย และวิทยานิพนธ์ เพื่อช่วย

ในการสื่อความหมายให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ระหว่างผู้ปกครองกับผู้วิจัย

4. ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน ที่จัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานจากหนังสือ เอกสาร บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และเกณฑ์มาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยมุ่งศึกษาการจัดการศึกษา ของโรงเรียนในด้านการเรียนการสอน บุคลากรในโรงเรียน อาคารสถานที่ อุปกรณ์และสื่อ รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

5. ศึกษาเครื่องมือวิจัยที่ได้มีการนำใบใช้แล้วของ พรสิริ อิงคชัยโชติ (2527) พรทิพย์ รัตนวิเชียร (2522) บุญช่วย จันทรพรหมมา (2524) สุเทพ ทองมังกร (2529) วีระชาติ ส่วนไพรินทร์ (2530) แล้วนำมาปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ โดยสร้างเป็นแบบสอบถามความคาดหวัง ของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษา ของโรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดเชียงใหม่ 1 ฉบับและแบบสำรวจสภาพเป็นจริงของโรงเรียนอนุบาลเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ 1 ฉบับ ให้มีข้อกระทงสอดคล้องกับแบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครอง ซึ่งแบบสำรวจนี้แบ่งออกเป็น 2 ชุด คือ ชุดที่ 1 เป็นแบบสำรวจสำหรับครูเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชน ชุดที่ 2 แบบสำรวจสำหรับผู้วิจัยเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงในการจัดการศึกษาในโรงเรียนอนุบาลเอกชน แบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครอง แบบสำรวจสำหรับครู และแบบสำรวจของผู้วิจัยมีลักษณะเป็นแบบเติมข้อความ บันทึกข้อความ (จากการสัมภาษณ์) และแบบตรวจสอบ (Check-List) โดยมีเนื้อหาหรือข้อข้อย่อยที่จะศึกษาครอบคลุมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลในเรื่องการจัดการเรียนการสอน บุคลากรในโรงเรียน อาคารสถานที่ อุปกรณ์สื่อ และความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ซึ่งมีรายละเอียดของเครื่องมือทั้ง 2 ฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชน แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ปกครองเพื่อให้ทราบถึงสถานภาพเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ ฯลฯ มีจำนวน 9 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชน 4 ด้าน รวมทั้งสิ้น 48 ข้อ จำแนกได้ดังนี้

ด้านการเรียนการสอน จำนวน 11 ข้อ

ด้านบุคลากรในโรงเรียน จำนวน 13 ข้อ

ด้านอาคารสถานที่ อุปกรณ์ และสื่อ จำนวน 17 ข้อ

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง จำนวน 7 ข้อ

ฉบับที่ 2 แบบสำรวจสภาพที่เป็นจริงในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชนแบ่งออกเป็น 2 ชุด

ชุดที่ 1 แบบสำรวจสำหรับผู้วิจัย เกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชน เป็นแบบสำรวจที่ใช้วิธีการในการสำรวจ 3 วิธี คือ

ก. วิธีการสังเกต

ข. วิธีการสัมภาษณ์ครูใหญ่

ค. วิธีการสำรวจจากเอกสารของโรงเรียน

แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สำรวจสภาพโดยทั่วไปของโรงเรียนเช่น ชื่อ ประเภท ที่ตั้ง จำนวนนักเรียน การรับนักเรียน โดยศึกษาจากเอกสาร

ตอนที่ 2 สำรวจสภาพที่เป็นจริงในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหา 4 ด้าน ดังนี้คือ ด้านการเรียน การสอน ด้านบุคลากรในโรงเรียน ด้านอาคารสถานที่ อุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง รวมทั้งสิ้น 27 ข้อ จำแนกได้ดังนี้

ด้านการเรียนการสอน จำนวน 1 ข้อ โดยการสัมภาษณ์ครูใหญ่

ด้านบุคลากรในโรงเรียน จำนวน 5 ข้อ โดยการศึกษาจากเอกสาร การสังเกตของผู้วิจัย และสัมภาษณ์ครูใหญ่

ด้านอาคารสถานที่ อุปกรณ์และสื่อ จำนวน 15 ข้อ โดยการสังเกตของผู้วิจัย และการศึกษาจากเอกสาร

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง จำนวน 6 ข้อ โดยการสัมภาษณ์ครูใหญ่

ชุดที่ 2 แบบสำรวจสำหรับครูเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริง ในการจัดการศึกษาของโรงเรียน
อนุบาลเอกชน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสำรวจเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว ของผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อให้
ทราบถึงสภาพเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษาที่มีจำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสำรวจสำหรับครูเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงในการจัดการศึกษา
ของโรงเรียนอนุบาลเอกชน 4 ด้าน รวมทั้งสิ้น 16 ข้อ จำแนกได้
ดังนี้

ด้านการเรียนการสอน จำนวน 11 ข้อ

ด้านบุคลากรในโรงเรียน จำนวน 2 ข้อ

ด้านอาคารสถานที่ อุปกรณ์และสื่อ จำนวน 2 ข้อ

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง จำนวน 1 ข้อ

6. นำเครื่องมือวิจัยที่สร้างในข้อ 5 ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 ท่าน ตรวจสอบความ
ตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ภาษาที่ใช้ แล้วพิจารณาปรับปรุงแก้ไขเพื่อใช้เป็นเครื่องมือ
ฉบับชั่วคราว

ข. การสร้างเครื่องมือสำหรับวิจัยฉบับสมบูรณ์

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามและแบบสำรวจมาปรับปรุงตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว
นำไปทดลองใช้ (try-out) กับผู้ปกครองนักเรียนและครูในโรงเรียนอนุบาลเอกชน ในจังหวัดที่
ไม่ได้เป็นตัวอย่างประชากร โดยใช้กลุ่มผู้ปกครองนักเรียนจำนวน 50 คน กลุ่มครู 20 คนแล้วนำเครื่องมือ
มาปรับปรุงแก้ไขให้เป็นแบบสอบถามและแบบสำรวจฉบับสมบูรณ์สำหรับการวิจัยต่อไป

ขั้นตอนที่ 5 เก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอน
ดังต่อไปนี้

1. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปยังศึกษาธิการจังหวัด
เชียงใหม่ เพื่อขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถามและรวบรวมข้อมูล

2. นำหนังสือขอความร่วมมือจากศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่ ไปยังผู้รับใบอนุญาตหรือผู้
จัดการ หรือครูใหญ่โรงเรียนอนุบาลเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ และผู้รับใบอนุญาต หรือผู้จัดการ หรือ
ครูใหญ่โรงเรียนอนุบาลเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ ได้ส่งหนังสือนั้นไปยังครูประจำชั้นอนุบาลเพื่อขอ
ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและแจกแบบสอบถามแก่นักเรียนนำไปให้ผู้ปกครอง ซึ่งเป็นตัว

อย่างประชากร

3. ขอความร่วมมือจากครูประจำชั้นอนุบาล เป็นผู้รวบรวมแบบสอบถามคืนตามวัน และเวลาที่นัดหมาย
4. ขออนุญาตผู้รับใบอนุญาต หรือผู้จัดการ หรือครูใหญ่ของแต่ละโรงเรียน เพื่อทำการสำรวจข้อมูล ตามแบบสำรวจ สำหรับผู้วิจัย
5. แบบสอบถามที่ผู้วิจัยส่งไป และได้รับคืนกลับมาและตรวจสอบเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ นำมาวิเคราะห์ได้ จำแนกเป็น
 - 5.1 แบบสอบถามสำหรับผู้ปกครอง จำนวน 400 ฉบับ
ได้รับคืน 360 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90
 - 5.2 แบบสำรวจสำหรับผู้วิจัย จำนวน 65 ฉบับ
 - 5.3 แบบสำรวจสำหรับครู จำนวน 200 ฉบับ
ได้รับคืน จำนวน 187 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.50
6. สำหรับจำนวน ผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามลักษณะตัวแปร ที่กำหนดไว้ใน การวิจัยครั้งนี้ มีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนผู้ปกครองครูที่ตอบแบบสอบถามและครูใหญ่ ที่ให้สัมภาษณ์ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ขนาดของโรงเรียน	ผู้ปกครอง		ครู		ครูใหญ่	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เล็ก	77	21.39	48	25.67	31	47.69
กลาง	86	23.89	51	27.27	18	27.69
ใหญ่	197	54.72	66	47.06	16	24.62
รวมเป็น	360	100	107	100	65	100

ตารางที่ 3 บปรากฏว่าจำนวนผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มาจากผู้ปกครองนักเรียนของโรงเรียนขนาดใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 54.72 รองลงมาจากผู้ปกครองนักเรียนของโรงเรียนขนาดกลางคิดเป็นร้อยละ 23.89 และจากผู้ปกครองนักเรียนของโรงเรียนขนาดเล็กคิดเป็นร้อยละ 21.39 ส่วนครูที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มาจากโรงเรียนขนาดใหญ่คิดเป็นร้อยละ 47.09 รองลงมาจากโรงเรียนขนาดกลางคิดเป็นร้อยละ 27.27 และโรงเรียนขนาดเล็กคิดเป็นร้อยละ 25.67 สำหรับครูใหญ่ที่ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มาจากโรงเรียนขนาดเล็กคิดเป็นร้อยละ 47.69 รองลงมาจากโรงเรียนขนาดกลางคิดเป็นร้อยละ 27.69 และโรงเรียนขนาดใหญ่คิดเป็นร้อยละ 24.62

ขั้นตอนที่ 6 การวิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอข้อมูล

1. จำนวนแบบสอบถามและแบบสำรวจ โดยแยกเป็นกลุ่มๆ คือ
 - 1.1 กลุ่มผู้ปกครอง
 - 1.2 กลุ่มครู
 2. จำนวนแบบสอบถามตามขนาดของโรงเรียนคือ
 - 2.1 โรงเรียนขนาดเล็ก
 - 2.2 โรงเรียนขนาดกลาง
 - 2.3 โรงเรียนขนาดใหญ่
 - 2.4 โรงเรียนทั้ง 3 ขนาด
 3. ทาการแจกแจงข้อมูลโดยการแจกแจงข้อมูลเป็นรายข้อ โดยจัดกลุ่มข้อมูลเป็น 4 กลุ่มตามขนาดของโรงเรียน คือ ขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ และรวมทั้งหมด
 4. ทาค่าร้อยละของข้อมูล ที่แจกแจงได้เป็นรายข้อ เพื่อนำมาวิเคราะห์
 5. เกณฑ์ในการตัดสินและพิจารณาค่าร้อยละในการวิเคราะห์และแปรผล ดังนี้
 - ร้อยละ 1-49 แสดงว่าอยู่ในเกณฑ์น้อย คาดหวังน้อยหรือปฏิบัติน้อย
 - ร้อยละ 50-69 แสดงว่าอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง คาดหวังปานกลาง หรือปฏิบัติปานกลาง
 - ร้อยละ 70-100 แสดงว่าอยู่ในเกณฑ์มาก คาดหวังมากหรือปฏิบัติมาก
- (สุเทพ ทองมังกร, 2539)

6. สรุปความคาดหวังและสภาพที่เป็นจริงจากข้อมูลที่รวบรวมได้ เพื่อนำมาวิเคราะห์ความสอดคล้องร่วมกัน โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาจากคำร้อยละที่ปรากฏ กล่าวคือถ้าคำร้อยละของผู้ปกครองที่มีความคาดหวังต่อโรงเรียนและคำร้อยละของสภาพที่เป็นจริงของโรงเรียนมีค่าเท่ากันหรือใกล้เคียงกัน หรืออยู่ในเกณฑ์เดียวกัน ถือว่าความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อโรงเรียนกับสภาพที่เป็นจริงของโรงเรียนมีความสอดคล้องกัน แต่ถ้าคำร้อยละดังกล่าวอยู่ในเกณฑ์ที่แตกต่างกัน จะถือว่าความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อโรงเรียนกับสภาพที่เป็นของโรงเรียนไม่มีความสอดคล้องกัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย